

UITSPRAAK 19 – 183

Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
T 071 527 81 18

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden
inzake het beroep van

[naam], appellante,

tegen

de Facultaire Examencommissie Rechtsgeleerdheid, verweerder.

Procesverloop

Appellante heeft op 8 mei 2019 haar bachelorscriptie ingeleverd.

Na inlevering van de scriptie hebben de examinatoren (de scriptiebegeleider en de tweede beoordelaar) geconstateerd dat appellante in de ingeleverde scriptie te veel tekst heeft overgenomen zonder correcte bronvermelding. De examiner heeft de scriptie beoordeeld met het cijfer 1 en heeft de zaak voorgelegd aan verweerder.

Bij besluit van 25 juni 2019 heeft verweerder aan appellante een sanctie opgelegd wegens plagiaat.

Tegen dit besluit heeft appellante bij brief van 28 juli 2019 administratief beroep ingesteld.

Verweerder heeft onderzocht of een minnelijke schikking mogelijk was.

Op 13 juni 2019 heeft een gesprek tussen partijen plaatsgevonden. Verweerder heeft het College meegedeeld dat geen minnelijke schikking is bereikt.

Op 5 augustus 2019 heeft verweerder een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld op 7 augustus 2019 tijdens een openbare zitting van een kamer uit het College. Appellante is ter zitting verschenen. Namens verweerder is ter zitting verschenen [namen], voorzitter respectievelijk ambtelijk secretaris van de examencommissie en [naam], examiner van de onderwijseenheid [naam].

Uitspraak
19-183
Blad 2/10

Overwegingen

1 – Feiten en omstandigheden

Appellante volgt de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid, afstudeerrichting Entrepreneurship and Management (hierna te noemen “de opleiding”). Zij is deeltijdstudent en heeft daarnaast een baan als verpleegkundige.

In het tweede jaar van de opleiding heeft appellante een bachelorscriptie geschreven met als titel “[naam]”.

2 – Het standpunt van verweerder

Verweerder heeft op 25 juni 2019 aan appellante meegedeeld dat zij plagiaat heeft vastgesteld bij de door appellante ingeleverde scriptie. Zij heeft aan appellante als sanctie opgelegd uitsluiting van deelname aan het reparatie-/ herkansingstraject, dan wel ongeldigverklaring van het in dat kader behaalde resultaat.

Gezien haar studievoortgang heeft verweerder appellante toestemming gegeven voor deelname aan het najaarstraject. Dit betekent dat zij haar scriptie gedurende het eerste semester van komend collegejaar opnieuw dient te schrijven bij de afdeling Sociaal recht, onder begeleiding van [naam].

Volgens verweerder is er sprake van omvangrijk plagiaat. Appellante heeft de indruk gewekt dat het haar kennis en inzichten zijn die aan de tekst ten grondslag liggen. Ook doet zij voorkomen dat zij een groot aantal bronnen zelf heeft geraadpleegd, terwijl dit blijkens de literatuurlijst niet zo is. Uit de lay-out van diverse verwijzingen blijkt dat appellante de verwijzingen naar een aantal bronnen uit een andere bron heeft geknipt en in haar eigen tekst heeft geplakt. Daarbij gaat het volgens verweerder niet om passages van ondergeschikt belang.

Daarom is volgens verweerder sprake van fraude (plagiaat) als bedoeld in artikel 6.1.2. van de Regels en Richtlijnen voor de Tentamens en Examens van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid. Voor plagiaat is geen opzet vereist.

De door appellante geschetste (persoonlijke) omstandigheden rechtvaardigen haar handelen volgens verweerder op geen enkele manier. Appellante had, toen

**Uitspraak
19-183**
Blad 3/10

zij bemerkte dat zij in de knel kwam met de inlever-deadline, om uitstel kunnen verzoeken.

Van opgewekt vertrouwen is volgens verweerder geen sprake. De examinator heeft appellante in een gesprek van 20 juni 2019 er op gewezen dat verweerder diverse sancties kan opleggen, waaronder ook uitsluiting van het reparatie-/herkansingstraject.

Verweerder heeft rekening gehouden met de persoonlijke omstandigheden van appellante door haar toestemming te geven om haar bachelorscriptie (opnieuw) in het najaar te schrijven, zodat zij vóór 1 februari 2020 kan afstuderen.

3 – De gronden van het beroep

Appellante kan zich niet met het besluit verenigen, zowel niet met betrekking tot het constateren van plagiaat, als niet ten aanzien van de opgelegde maatregel.

Het letterlijk overnemen van enkele passages berust volgens haar op onzorgvuldigheid; er is geen sprake van opzet geweest. De onzorgvuldigheid werd veroorzaakt door tijdnoed. Daardoor is appellante vergeten om de correcte verwijzingen op te nemen en de bewuste passages aan te passen. Het was een stressvolle periode (gezin, werk) en zij heeft de hele nacht doorgewerkt om de scriptie op tijd te kunnen inleveren.

Daarnaast is het in haar afstudeerrichting moeilijker om een scriptie te schrijven, omdat zij – in tegenstelling tot andere studenten in andere afstudeerrichtingen – zelf een onderwerp moet verzinnen.

Appellante verwijst daarbij naar de definitie van plagiaat, zoals gegeven door Kees Schuyt, emeritus hoogleraar Sociologie aan de Universiteit van Amsterdam en auteur van het boek *“Tussen fout en fraude. Integriteit en oneerlijk gedrag in wetenschappelijk onderzoek”*.

De definitie van plagiaat in de R&R is in strijd met de definitie die Schuyt aan plagiaat geeft.

Zij erkent dat de bronvermelding in de paragrafen *“Transformationeel management”* en *“Queenbee fenomeen”* zeer onzorgvuldig en slordig is geweest. Maar er is volgens haar geen sprake van plagiaat. Zij heeft wel degelijk de bronnen vermeld, zowel in de tekst zelf als in de literatuurlijst, zij het onjuist.

Uitspraak

19-183

Blad 4/10

Het “similarity rapport” (24% gelijkheid) geeft volgens appellante een vertekend beeld, omdat zij gebruik maakt van een quote onder elke hoofdstuktitel. Ruim 90% van de scriptie is volgens de juiste verwijzingsregels geschreven. Bovendien hebben andere studenten een veel hoger gelijkheidspercentage, zonder daarop afgerekend te worden.

Als verklaring voor de onzorgvuldigheid heeft appellante aangegeven wat haar werkwijze bij het schrijven van de scriptie is geweest. Zij heeft passages uit artikelen, die zij had gelezen of geraadpleegd op internet in het hoofddocument gekopieerd om die te bewerken. Bij de bewuste paragrafen is zij door tijdnood/stress vergeten dat te doen.

Appellante wil graag haar scriptie herkansen en beroept zich daarbij op de uitlatingen die gedaan zijn door haar scriptiebegeleider, [naam]. [naam] heeft appellante meermaals laten weten dat zij de gemaakte fouten mocht herstellen. Appellante had daarom tijd vrij gemaakt en kinderopvang geregeld om dat te kunnen doen. Desondanks heeft verweerder laten weten dat zij haar scriptie niet opnieuw mag inleveren.

Appellante verzoekt verweerder om rekening te houden met haar persoonlijke omstandigheden (druk gezin, drukke baan, post-hbo opleiding, zelf bekostigen studie, familie-omstandigheden, en lastig scriptie-onderwerp), omdat het besluit bijzonder hard voor haar is. In verband met de stressvolle situatie is appellante ook naar de huisarts geweest.

Zij vindt de sanctie disproportioneel. Appellante hoeft alleen aan scriptie nog te schrijven en wil daarna de masteropleiding Gezondheidsrecht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam volgen. Zij heeft zich reeds voor die masteropleiding ingeschreven. De sanctie zal haar een jaar studievertraging opleveren en hoge financiële kosten. Ook lijdt zij inkomensderving, omdat zij een jaar later aan haar juridische carrière kan beginnen.

4 – Relevante regelgeving

In artikel 7.12b, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (“WHW”) is bepaald dat indien een student fraudeert de examencommissie betrokkene het recht kan ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen examens of tentamens af te leggen,

**Uitspraak
19-183**
Blad 5/10

gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van betrokkene definitief beëindigen.

*Regels en Richtlijnen van de Examencommissie van de bacheloropleiding
Rechtsgelerdheid (hierna te noemen "R&R")*

Artikel 1.2

In deze regeling wordt verstaan onder:

- fraude: elk handelen (waaronder begrepen het plegen van plagiaat), dat het op de juiste wijze vormen van een oordeel over de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt, wordt als fraude in de zin van artikel 7.12b WHW beschouwd. Hierin is ook begrepen het voornemen dan wel aanzetten tot dit handelen en het nalaten van een handeling. Zie voor *plagiat* ook het Universitair Protocol Plagiat.

Artikel 6.5.2

De examinerator kan iedere vorm van geschreven werk (dat als doel heeft kennis en vaardigheden te toetsen), waarbij aantoonbaar plagiat is geconstateerd, ongeldig verklaren. Wanneer de examinerator plagiat op deze wijze afdoet, deelt hij dat zo spoedig mogelijk mee aan de examencommissie.

Artikel 6.5.3

Indien de examinerator van mening is dat naar aanleiding van het geconstateerde plagiat ten aanzien van een student een maatregel, anders dan ongeldigheidsverklaring, dient te worden uitgesproken, dan neemt hij contact op met de examencommissie.

Artikel 6.5.6

De maatregelen die de examencommissie kan uitspreken zijn:

- (a) het ongeldig verklaren van het werkstuk, paper, scriptie of onderzoeksopdracht;
- (b) het uitsluiten van het deelnemen aan het schrijven van een werkstuk, paper, scriptie of onderzoeksopdracht ten aanzien waarvan plagiat is geconstateerd voor de duur van ten hoogste één jaar (...);
- (c) en/of het uitsluiten van het deelnemen aan één of meer tentamens voor de duur van ten hoogste één jaar, en/of het uitsluiten van het deelnemen aan

Uitspraak
19-183
Blad 6/10

- onderwijs, tentamens en examens van één of meer door de faculteit verzorgde opleidingen voor de duur van ten hoogste één jaar (...);
- (d) Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokken student definitief beëindigen.

In het *Universitair Protocol Plagiaat* is vastgelegd wat de Universiteit Leiden onder plagiaat verstaat, hoe zij daarover denkt en wat de gevolgen kunnen zijn als een student zich daaraan schuldig maakt.

5 – De overwegingen ten aanzien van het geschil

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de WHW te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.

In geschil is de vraag of verweerder op juiste gronden heeft besloten om appellante wegens plagiaat uit te sluiten voor deelname aan het reparatie-/herkansingstraject.

Het opleggen van een maatregel in de zin van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW is een bestraffende maatregel, die door het College zonder terughoudendheid op zijn evenredigheid kan worden getoetst. Uitgangspunt van het College, alsmede van de universiteit, is daarbij dat fraude in welke vorm of omvang ook, binnen een academische omgeving niet getolereerd wordt. Plagiaat is een vorm van fraude, die hoog opgenomen wordt door de universiteit. Het academisch bedrijf bestaat bij de gratie van het vertrouwen in de integriteit van de wetenschapper.

Het College heeft verder al eerder overwogen dat een student zelf verantwoordelijk is voor zijn werk en in dat verband van een student mag worden verlangd, dat hij ook altijd controleert of er geen sprake is van plagiaat en of alle gebruikte bronnen op de binnen de academische wereld in het algemeen of binnen zijn vakgebied in het bijzonder, gebruikelijke wijze zijn vermeld. Voor het opleggen van een sanctie wegens fraude, waaronder plagiaat, is daarom niet vereist dat een student de fraude/het plagiaat opzettelijk heeft gepleegd. Als de fraude niet of slechts in zeer beperkte mate opzettelijk is gepleegd, dient dit te worden verdisconteerd in de aard en omvang van de op te leggen sanctie.

In uitzonderlijke gevallen, zoals bijvoorbeeld het geval waarin een student zich voor de eerste keer schuldig maakt aan een lichte vorm van fraude, staat het een

Uitspraak
19-183
Blad 7/10

examinator vrij ervoor te kiezen zijn constatering niet te melden aan de examencommissie om een sanctie op te laten leggen, maar het tentamen alleen al vanwege de fraude als onvoldoende te beoordelen en met de student een “foeigesprek” te houden. Doel van dat gesprek is de student te doordringen van de onjuistheid van zijn handelen, welke – ernstige – gevolgen dergelijk handelen kan hebben en hem te helpen dit soort fouten in de toekomst te voorkomen.

plagiaat

Het College overweegt dat op grond van de stukken en het ter zitting verhandelde is komen vast te staan dat in de door appellante ingeleverde scriptie een aantal malen sprake is van plagiaat, onder meer in twee paragrafen (*Transformationeel management* en *Queenbee fenomeen*). In totaal is er vijf keer sprake van plagiaat. Appellante heeft stukken tekst gekopieerd uit andere artikelen zonder de juiste verwijzing/bronvermelding daarbij en heeft die tekst bewerkt door zinsconstructies om te bouwen, waardoor bij een lezer de indruk kon ontstaan dat het haar eigen tekst was.

Dit blijkt ook uit de verklaring van de examiner/scriptiebegeleider ter zitting. Zij heeft aangegeven dat het haar in eerste instantie niet eens was opgevallen dat delen van de tekst niet van appellante afkomstig waren. Op dat moment had zij nog niet naar de Turnitin-score gekeken. Zoals de examiner ter zitting heeft toegelicht, is het haar vaste werkwijze de scriptie eerst te beoordelen en pas daarna de Turnitin-controle te doen. Nadat de tweede lezer naar de scriptie had gekeken, ontstond er twijfel. Toen de examiner daarna naar de Turnitin-rapportage keek, was er ook bij haar geen enkele twijfel meer dat er sprake is van plagiaat. Zonder de Turnitin-rapportage zou het plagiaat volgens de examiner niet aan het licht zijn gekomen.

Zoals ter zitting door verweerder en de examencommissie is toegelicht, is voor het vaststellen dat sprake is van plagiaat de Turnitin-score alleen niet doorslaggevend. Het is mogelijk dat een student – bijvoorbeeld doordat hij veel gebruik heeft gemaakt van citaten – een hoge Turnitin-score heeft, maar dat er toch van plagiaat geen sprake is, omdat hij steeds op juiste wijze heeft verwezen. Het tegenovergestelde is ook mogelijk. Een hoge – of beter: opvallende – Turnitin-score zal voor de examiner doorgaans wel aanleiding zijn nauwkeurig te bezien of wel of geen sprake is geweest van plagiaat.

Zoals hiervoor is overwogen, is voor plagiaat geen opzet vereist is. De wijze waarop appellante de teksten heeft gekopieerd en bewerkt, is naar het oordeel van

**Uitspraak
19-183**
Blad 8/10

het College verwijtbaar. De persoonlijke omstandigheden, zoals door appellante geschetst, maken dit niet anders. Dat in de literatuur ook een andere definitie van fraude wordt voorgestaan, dan wel een andere manier waarop met fraude wordt omgegaan, kan zo zijn, maar dat wil niet zeggen dat de Universiteit Leiden zich daarbij moet aansluiten. Bovendien laat ook de binnen deze universiteit gehanteerde werkwijze de mogelijkheid onverlet dat een examiner ervoor kiest aan het pedagogische belang doorslaggevende betekenis toe te kennen en te volstaan met een “foeigesprek”.

Het komt het College voor dat appellante om haar moverende redenen en in het licht van haar persoonlijke omstandigheden, gewoonweg onvoldoende tijd heeft vrijgemaakt voor het schrijven van de bachelorscriptie. Het schrijven van een bachelorscriptie is een leerproces. Ter zitting is besproken dat dit neerkomt op een tijdsbesteding van ongeveer 140 uur. Appellante heeft desgevraagd ook aangegeven dat zij – mede door verplichtingen op het werk en in haar gezin – geen 140 uur aan de scriptie heeft kunnen besteden. Toen de deadline naderde, was zij daarom genoodzaakt om de scriptie overhaast af te ronden. Uit tijdnood heeft zij de verweten handelingen verricht.

Het College overweegt daarbij dat veel van de gemaakte fouten voorkomen hadden kunnen worden, als appellante in een eerder stadium een concept-versie had ingeleverd. Door de examiner is daarbij aangegeven dat de bewuste twee paragrafen ook belangrijke onderdelen van het scriptie-onderwerp waren. Dit leidt het College tot het oordeel dat appellante – helaas – onvoldoende tijd aan de scriptie heeft besteed, met alle gevolgen van dien. Die gevolgen dienen echter wel voor haar rekening moeten komen. Dit geldt temeer, nu zij had moeten weten dat zij ook om een kort uitstel had kunnen vragen. Mede gelet op de omstandigheid dat zij zich – zoals zij heeft aangegeven – ook tot haar huisarts heeft gewend in verband met de stressvolle situatie, had dit voor de hand gelegen.

Ook valt niet in te zien dat de begeleiding bij het schrijven van de scriptie onzorgvuldig is geweest. Dit wordt in zoverre ook niet door appellante betwist. Zij heeft in dat verband aangegeven dat zij in het proces met name veel tijd verloren heeft met het zoeken naar een onderwerp. Hierin verschilt appellante echter niet van andere studenten. Bij het inleveren van de concept-versie moest appellante kiezen om tijd te besteden aan het verbeteren van die concept-versie (de ingeleverde concept-versie was vrij summier) of het deelnemen aan het

Uitspraak
19-183
Blad 9/10

tentamen *Verbintenissenrecht*. Daarbij moest zij ook tijd besteden aan de opdracht voor de post-HBO opleiding en speelden er problemen op het werk.

sancties

In het verweerschrift heeft verweerder aangegeven dat voor deze sanctie is gekozen, omdat er sprake is van omvangrijk plagiaat.

Bij de keuze voor de opgelegde sanctie heeft verweerder rekening gehouden met de persoonlijke omstandigheden van appellante door haar toe te staan in het najaarssemester een nieuwe scriptie te schrijven. Dat appellante de scriptie inmiddels al aan de hand van de opmerkingen/aanwijzingen van de examiner heeft herschreven, en ingeleverd, maakt dit niet anders.

Appellante heeft niet aannemelijk gemaakt dat de examiner de toezegging heeft gedaan dat van het opleggen van sancties zou worden afgezien en dat zij wél zou mogen meedoen aan het reparatie-/herkansingstraject. Dit blijkt ook niet uit de door appellante overgelegde e-mails. Verder heeft de examiner ter zitting uitdrukkelijk ontkend dat zij een dergelijke toezegging heeft gedaan; zij zou daartoe ook in het geheel niet bevoegd zijn geweest.

Het College stelt vast dat de omvang van het plagiaat bij de scriptie aanzienlijk is en niet-ondergeschikte delen van de scriptie betreft. De door verweerder aan appellante opgelegde maatregel is naar het oordeel van het College daarom passend en geboden en evenredig aan de aard en omvang van de geconstateerde fraude. Zeker in het licht van de omstandigheid dat appellante in de gelegenheid wordt gesteld om in het najaarssemester bij [naam] een nieuwe scriptie te schrijven, waardoor de totale studievertraging beperkt blijft.

Het beroep is ongegrond. Dit betekent dat het bestreden besluit in stand blijft.

**Uitspraak
19-183**

Blad 10/10

De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

verklaart het beroep ongegrond.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. O. van Loon (voorzitter), dr. J.J.G.B. de Frankrijker, dr. A.M. Rademaker, M. Heezen LLB en Z.I. de Vos LLB (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. I.L. Schretlen.

O. van Loon,
voorzitter

I.L. Schretlen,
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: